

รายงานสถานการณ์
คุณธรรมในสังคมไทย ปี 2560

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

69/16-17 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02 644 9900 โทรสาร 02 644 4901-3

www.moralcenter.or.th

Facebook : moral center, moral spaces

มองโลก
มองเรา (1)

คำนำ

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กลุ่มงานนวัตกรรมองค์ความรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม มีหน้าที่ในการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย ผ่านกระบวนการที่หลากหลายทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือเครือข่าย พัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม สร้างพื้นที่กลางเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านคุณธรรม และพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ด้านคุณธรรม โดยในปีงบประมาณ 2560 กลุ่มงานนวัตกรรมองค์ความรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ได้พัฒนา “รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทย: มองโลก มองเรา” ขึ้น เพื่อสรุปประมวลสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับคุณลักษณะทางด้านคุณธรรมทั้งในระดับสากล และในระดับประเทศช่วงปี 2559-2560 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงประเด็นความดีและประเด็นปัญหา เพื่อสร้างความตระหนักและมุมมองทางด้านคุณธรรมในสังคมไทย และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดข้อคิดเห็นเชิงนโยบาย

เอกสารชุด “มองโลก มองเรา : รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทย ปี 2560” ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ เล่มที่ 1 การทบทวนการจัดอันดับประเทศไทยในระดับโลก โดยมองจากแนวทางการพัฒนามุมมองสากล มาสู่ระดับประเทศ เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา “ทุนความดี” ในมิติพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา เล่มที่ 2 สถานการณ์สังคมที่ส่งผลต่อสภาวการณ์ด้านคุณธรรมในสังคมไทย เป็นการสังเคราะห์สถานการณ์ในประเทศไทยเชื่อมโยงในมิติคุณธรรมเพื่อรับทราบสิ่งที่ควรตระหนักร่วมกัน และเล่มที่ 3 รายงานสถานการณ์ความตั้งใจทำความดีของคนไทย เพื่อรับรู้ทุนความดีที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย หรือกิจกรรมที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม โดยผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดเอกสารทั้งหมดได้จาก www.moralcenter.or.th

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจะสนับสนุนการสร้างสังคมคุณธรรม รวมทั้งกระตุ้นเตือนให้สังคมเกิดความตระหนักในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

คณะทำงาน

มองโลก มองเรา (1)

บทกวนการจัดอันดับ 4 คุณธรรม ของไทยในระดับโลก

ปัจจุบัน พรมแดนของรั้วชาติพรา่เลือนมากขึ้น จากการเชื่อมโยงกัน
ของประเทศต่างๆ ในฐานะประชาคมโลก ในกรณีของประเทศไทยก็เช่น
เดียวกัน การเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรในระดับโลก องค์กรระดับภูมิภาค
รวมทั้งภาคีสัญญาและอนุสัญญาต่างๆ อาทิ องค์กรการค้าโลก องค์กรความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ ประชาคมอาเซียน ซึ่งในแต่ละองค์กรหรือกลุ่ม
ความร่วมมือต่างมีข้อตกลง ข้อกำหนด และเงื่อนไขร่วมกัน ซึ่งประเทศไทย
ต้องยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขต่างๆ เหล่านั้น ในฐานะที่เป็น
ส่วนหนึ่งของชุมชนโลก

ท่ามกลางบริบทโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ที่เน้นสร้างความร่วมมือ
เรียกร้องความโปร่งใส ธรรมาภิบาล การยึดหลักนิติรัฐ นิติธรรม ความมี
ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ซึ่งเกิดขึ้นควบคู่กับการแข่งขันชิงความ
ได้เปรียบ การสร้างเงื่อนไข ข้อตกลง ข้อบังคับประเภทต่างๆ ของสังคมโลก
มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อประเทศต่างๆ มากขึ้น หากประเทศไทย
ไม่ดำเนินการจะส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือของ
ประเทศ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศตามมา

งานชิ้นนี้คณะผู้จัดทำอยากชวนผู้อ่านสำรวจ “ภาพลักษณ์” ของประเทศที่มองจากสายตาประชาคมโลก ด้วยการทบทวนการจัดอันดับประเทศไทยในระดับสากล ผ่านมุมมอง “ความดี” ใน 4 มิติ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

หลังจากรับรู้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาชาวโลกแล้ว ทางคณะผู้จัดทำหวังว่าข้อมูลเหล่านี้จะทำให้พวกเรารู้สึกร่วมกันว่า ทุกคนต่างเป็นจิ๊กซอว์ที่ต้องรวมกันออกมาเป็นภาพของประเทศ ซึ่งภาพจะออกมาเป็นแบบใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับวิธีคิดและการกระทำของพวกเราทุกคน

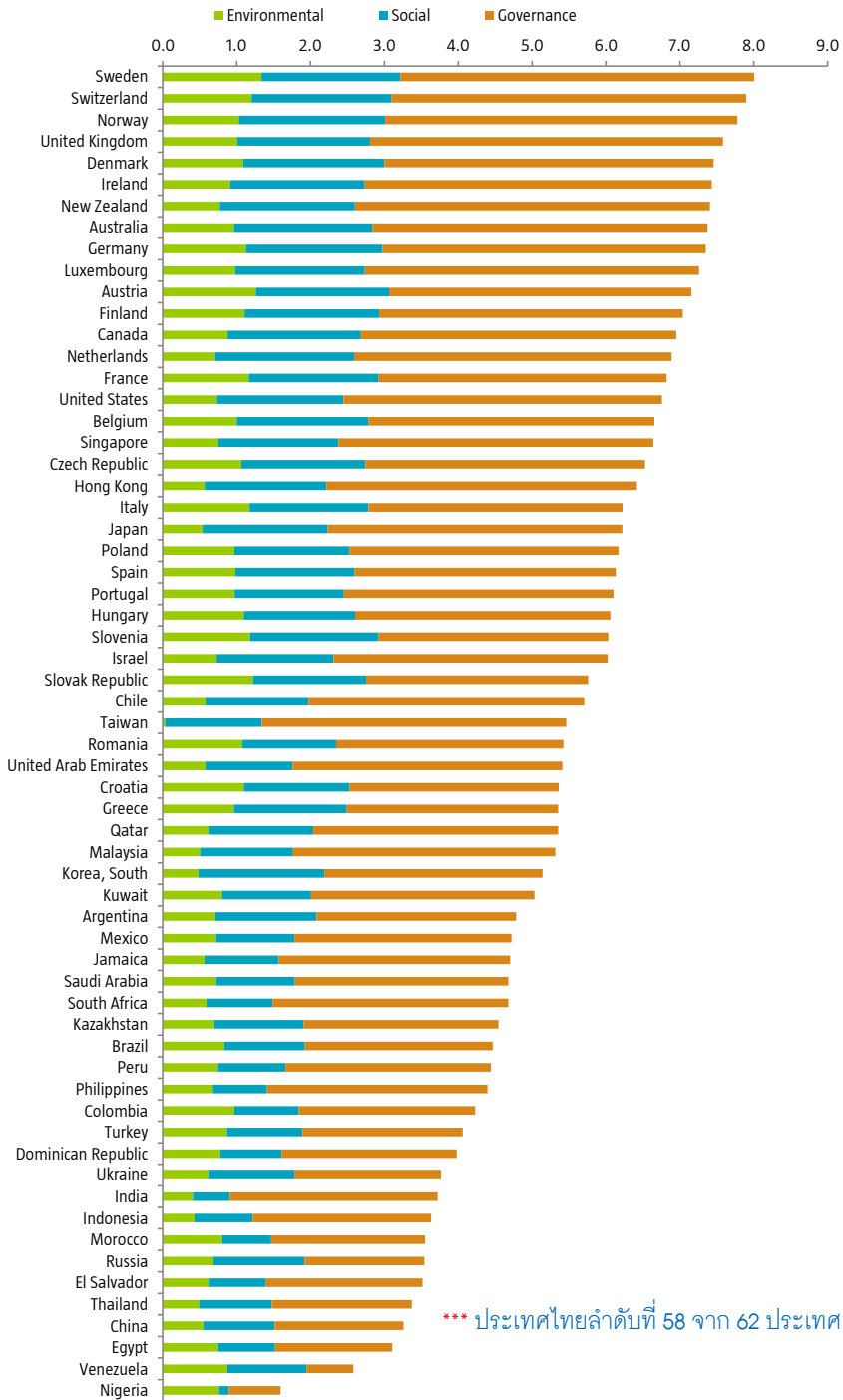
.....
**: คำตอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืน
 บนพื้นฐานของความสุข**

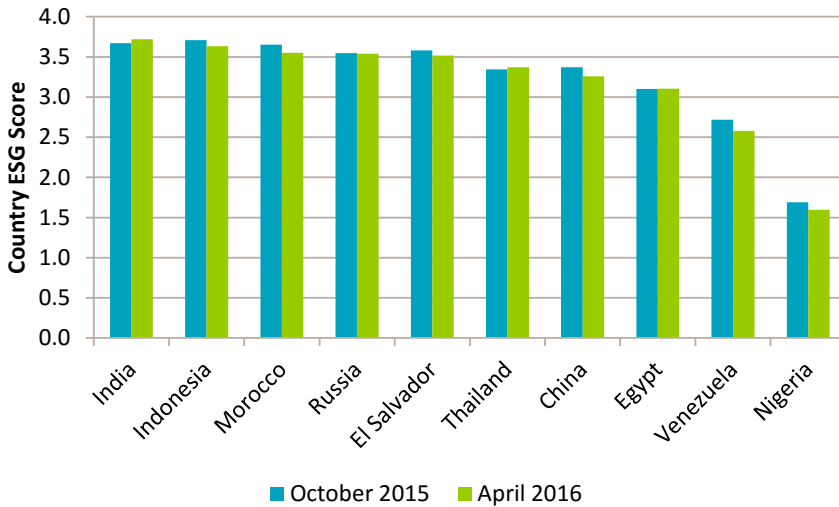
ทิศทางการพัฒนาประเทศที่เน้นสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางวัตถุ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัย การมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ แต่การกระจายทรัพยากรกลับไม่ไปถึงกลุ่มคน “ชายขอบ” ทั้งในพื้นที่ชนบทและพื้นที่เมือง เกิดผลกระทบ คือ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ขยายตัวกว้างขึ้น กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ก่อให้เกิดผลกระทบตามมา เช่น ความเข้มแข็งของชุมชนในชนบทลดลง ต้องพึ่งพาส่วนกลางมากขึ้น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติลดบทบาทลง เกิดความสัมพันธ์แบบครอบครัวเดี่ยว ภูมิปัญญาที่สั่งสมและเคยใช้แก้ไขปัญหาแปรเปลี่ยน ลืมเลือน และเริ่มสูญหายไป

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น ถ้ามองย้อนกลับมาที่ประเทศ ด้วยมุมมองโลกที่ปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเด็นที่น่าสนใจคือ ประเทศไทยอยู่จุดไหนบนเส้นทางของการก้าวสู่ประเทศที่มีความยั่งยืน

แผนภาพแสดง ผลการจัดอันดับ Country sustainability ranking (เมษายน 2559)

เมื่อพิจารณาจากดัชนีสากล Sustainability Scores หรือคะแนนความยั่งยืน โดย RobecoSAM ซึ่งทำการวัดประเมินผลใน 62 ประเทศทั่วโลก เพื่อจัดอันดับประเทศที่มีความยั่งยืน โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความยั่งยืนในการลงทุน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตัดสินใจลงทุน ที่เรียกว่า ESG Factors ได้แก่ สิ่งแวดล้อม (Environments) สังคม (Social) และการปกครอง (Governance) อาจเป็นกุญแจความเสี่ยง (Key risk) ที่ส่งผลกับการลงทุน

ประเด็นในการศึกษา ได้แก่ สภาวะสิ่งแวดล้อม พลังงาน ความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดทางสังคม พัฒนาการมนุษย์ ความเป็นอิสระ ความเหลื่อมล้ำ ความสามารถในการแข่งขัน ความเสี่ยงทางการเมือง ความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีเสถียรภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพในการกำกับควบคุม หลักนิติธรรม ปัญหาคอร์รัปชัน สภาวะผู้สูงอายุ ความมั่นคงของสถาบัน ผลการศึกษา ดังแผนภาพ หน้า 4

Sustainability Scores ซึ่งมุ่งเน้นทางด้านเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทย อยู่ลำดับที่ 58 จาก 62 ประเทศ ติดอยู่ในกลุ่ม 10 ประเทศที่มีคะแนนต่ำ

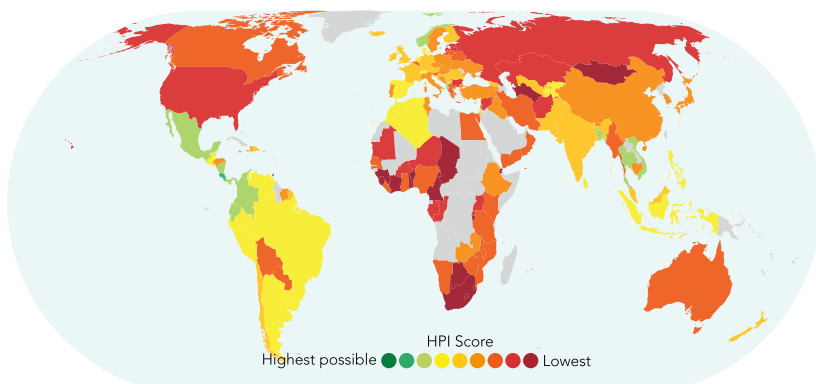

อย่างไรก็ตาม สภาวะทางเศรษฐกิจ หรือการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) อาจไม่ใช่ตัวบ่งชี้การมีชีวิตที่ดีสำหรับทุกคนเสมอไป เพราะไม่ได้บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ทางสังคม ภาวะสุขภาพ และความสุขในการใช้ชีวิต

ดัชนีอีกประเภทที่ช่วยตอบใจพจน์นี้ คือ The Happy Planet Index หรือดัชนีโลกมีสุข ที่ทำการศึกษาค่าความยั่งยืนของประเทศในด้านสุขภาพที่บ่งชี้จากการประสบความสำเร็จในด้านความสุข และความยั่งยืนในชีวิต

องค์ประกอบในการศึกษา ได้แก่ สุขภาวะ (Wellbeing) โดยศึกษาจากความรู้สึกของคนในประเทศเกี่ยวกับภาพรวมในการดำรงชีวิต อายุเฉลี่ยที่คาดหวัง (Life Expectancy) ความเหลื่อมล้ำระหว่างประชาชนภายในประเทศ (Inequality of Outcomes) และค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร หรือรอยเท้านิเวศ (Ecological Footprint)

ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยอยู่กลุ่ม 10 ประเทศแรกที่มีคะแนนสูงสุด โดยอยู่ในลำดับที่ 9 จาก 140 ประเทศทั่วโลก ดังแผนภาพ

Happy Planet Index: 2016 Results

Rank	Country	HPI	Life Expectancy (years)	Wellbeing (out of 10)	Ecological Footprint (global hectares)	Inequality of outcomes
1	Costa Rica	44.7	7.3	79.1	15%	2.8
2	Mexico	40.7	7.3	76.4	19%	2.9
3	Colombia	40.7	6.4	73.7	24%	1.9
4	Vanuatu	40.6	6.5	71.3	22%	1.9
5	Niue	40.3	5.5	75.5	19%	1.7
6	Panama	39.5	6.9	77.2	19%	2.8
7	Nicaragua	38.7	5.4	74.3	25%	1.4
8	Bangladesh	38.4	4.7	70.8	27%	0.7
9	Thailand	37.3	6.3	74.1	15%	2.7
10	Ecuador	37.0	6.0	75.4	22%	2.2
11	Jamaica	36.9	5.6	75.3	21%	1.9
12	Norway	36.8	7.7	81.3	7%	5.0
13	Albania	36.8	5.5	77.3	17%	2.2
14	Uruguay	36.1	6.4	76.9	18%	2.9
15	Spain	36.0	6.3	82.2	10%	3.7
16	Indonesia	35.7	5.4	68.5	21%	1.6
17	El Salvador	35.6	5.9	72.5	22%	2.1
18	Netherlands	35.3	7.5	81.2	4%	5.3
19	Argentina	35.2	6.5	75.9	16%	3.1
20	Philippines	35.0	5.0	67.9	26%	1.1
21	Peru	34.6	5.8	74.1	21%	2.3
22	Palestine	34.5	4.8	72.6	24%	1.2
23	Brazil	34.3	6.9	73.9	22%	3.1
24	Switzerland	34.3	7.8	82.6	6%	5.8
25	Tajikistan	34.2	4.5	69.0	26%	0.9
26	Guatemala	34.2	5.9	71.4	27%	1.9
27	Belize	33.8	6.1	69.8	18%	2.5
28	Sri Lanka	33.8	4.2	74.6	17%	1.3
29	Venezuela	33.6	7.1	73.9	19%	3.6
30	Algeria	33.3	5.6	74.3	24%	2.1
31	Kyrgyzstan	33.1	5.2	69.7	18%	1.9
32	Denmark	32.7	7.5	79.8	7%	5.5
33	Morocco	32.7	5.0	73.4	25%	1.7
34	United Kingdom	31.9	6.9	80.4	9%	4.9
35	Chile	31.7	6.6	81.1	14%	4.4
36	Pakistan	31.5	5.1	65.7	40%	0.8
37	Finland	31.3	7.4	80.4	6%	5.9
38	New Zealand	31.3	7.2	81.4	8%	5.6
39	Iceland	31.1	7.6	82.2	5%	6.4
40	Georgia	31.1	4.3	74.6	20%	1.6
41	Cyprus	30.7	6.2	79.8	12%	4.2
42	Nepal	30.5	4.2	68.8	27%	1.0
43	Austria	30.5	7.4	81.0	7%	6.1
44	France	30.4	6.6	81.8	9%	5.1
45	Dominican Republic	30.3	4.8	73.1	30%	1.5
46	Malaysia	30.3	5.9	74.4	10%	3.7
47	Croatia	30.2	6.0	77.0	12%	3.9
48	Ireland	30.0	7.0	80.5	8%	5.6
49	Germany	29.8	6.7	80.6	8%	5.3
50	India	29.2	4.6	67.3	31%	1.2
51	Uzbekistan	29.1	6.0	68.2	30%	2.3
52	Serbia	29.0	5.2	74.5	19%	2.7
53	Malta	29.0	6.0	80.2	13%	4.4
54	Israel	28.8	7.1	81.9	8%	6.2
55	Romania	28.8	5.2	74.3	19%	2.7
56	Bhutan	28.6	5.6	68.7	27%	2.3
57	Haiti	28.6	4.4	62.1	37%	0.6
58	Japan	28.3	6.0	83.2	9%	5.0
59	Slovakia	28.2	5.9	75.9	13%	4.1
60	Italy	28.1	5.8	82.7	12%	4.6
61	Sweden	28.0	7.6	81.8	6%	7.3
62	Poland	27.5	5.9	76.9	11%	4.4
63	Mauritius	27.4	5.5	74.0	17%	3.5
64	Czech Republic	27.3	6.3	78.2	9%	5.2
65	Honduras	27.2	4.6	72.8	31%	1.7
66	Ethiopia	26.7	4.6	62.8	36%	1.0
67	Iraq	26.5	4.7	69.0	27%	1.9
68	Turkey	26.4	5.3	74.7	19%	3.3
69	Hungary	26.4	4.7	74.9	15%	2.9
70	Ukraine	26.4	5.0	70.3	17%	2.8
71	Tunisia	26.2	4.5	74.6	22%	2.3
72	China	25.7	5.1	75.4	17%	3.4
73	Armenia	25.7	4.3	74.4	22%	2.2
74	Cambodia	25.6	3.9	67.5	28%	1.2
75	Suriname	25.4	6.3	70.8	19%	4.3
76	Bosnia and Herzegovina	25.3	4.8	76.2	19%	3.1
77	Zambia	25.2	5.0	58.4	41%	1.0
78	Montenegro	25.1	5.2	75.8	16%	3.8
79	Portugal	24.8	5.0	80.3	16%	3.9
80	South Korea	24.8	6.0	81.3	11%	5.7
81	Myanmar	24.7	4.4	65.5	32%	1.4
82	Slovenia	24.6	6.1	80.0	10%	5.8
83	Kenya	24.2	4.5	60.3	38%	1.0

Rank	Country	HPI	Life Expectancy (years)	Wellbeing (out of 10)	Ecological Footprint (global hectares)	Inequality of outcomes
84	Iran	24.0	4.6	74.8	23%	2.8
85	Canada	23.9	7.4	81.7	9%	8.2
86	Egypt	23.8	4.2	70.7	23%	2.2
87	Belgium	23.7	6.9	80.4	9%	7.4
88	Mozambique	23.7	5.0	54.3	43%	0.9
89	Greece	23.6	5.1	80.5	16%	4.4
90	Macedonia	23.4	4.8	75.1	18%	3.3
91	Paraguay	23.3	5.8	72.6	22%	4.2
92	Bolivia	23.3	6.0	67.5	35%	3.0
93	Comoros	23.1	4.0	62.6	36%	1.0
94	Yemen	22.8	4.1	63.3	39%	1.0
95	Nigeria	22.2	5.5	52.1	44%	1.2
96	Liberia	22.2	4.4	60.2	38%	1.2
97	Tanzania	22.1	4.0	63.5	33%	1.3
98	Malawi	22.1	4.3	60.1	45%	0.8
99	Zimbabwe	22.1	5.0	53.7	37%	1.4
100	Lebanon	21.9	4.8	78.8	19%	3.8
101	Senegal	21.9	3.7	65.4	33%	1.2
102	Belarus	21.7	5.7	70.9	13%	5.1
103	Namibia	21.6	4.7	64.0	26%	2.5
104	Ghana	21.4	5.1	61.0	38%	2.0
105	Australia	21.2	7.2	82.1	8%	9.3
106	Oman	21.1	6.9	76.3	13%	7.5
107	Lithuania	21.0	5.8	72.8	11%	5.8
108	United States of America	20.7	7.0	78.8	13%	8.2
109	Bulgaria	20.4	4.2	73.9	19%	3.3
110	Afghanistan	20.2	3.8	59.7	43%	0.8
111	Rwanda	19.6	3.3	63.1	37%	0.9
112	Uganda	19.4	4.3	57.1	41%	1.2
113	Syria	19.1	3.2	70.4	30%	1.5
114	Kazakhstan	19.1	5.8	68.6	18%	5.6
115	Republic of Congo	18.8	3.9	61.0	40%	1.3
116	Russia	18.7	5.6	69.5	16%	5.7
117	Mauritania	18.0	4.7	62.6	37%	2.5
118	Estonia	17.9	5.4	76.2	12%	6.9
119	Burkina Faso	17.9	4.0	58.0	43%	1.2
120	Gabon	17.5	4.0	63.3	39%	2.0
121	Latvia	17.1	5.1	73.6	14%	6.3
122	Niger	16.8	3.8	60.0	40%	1.6
123	Hong Kong	16.8	5.5	83.6	10%	8.8
124	Cameroon	16.7	4.2	54.6	47%	1.2
125	Lesotho	16.7	4.9	48.9	42%	1.7
126	Botswana	16.6	4.8	64.2	28%	3.8
127	Djibouti	16.4	4.4	61.3	42%	2.2
128	South Africa	15.9	5.1	56.3	33%	3.3
129	Guinea	15.9	3.7	57.7	42%	1.4
130	Trinidad and Tobago	15.7	6.4	70.1	21%	7.9
131	Burundi	15.6	3.4	55.8	48%	0.8
132	Swaziland	15.5	4.9	48.9	41%	2.0
133	Sierra Leone	15.3	4.5	49.8	50%	1.2
134	Turkmenistan	14.6	5.5	65.3	31%	5.5
135	Cote d'Ivoire	14.4	3.8	50.8	45%	1.3
136	Mongolia	14.3	4.9	68.6	22%	6.1
137	Benin	13.4	3.2	59.2	44%	1.4
138	Togo	13.2	2.9	58.6	43%	1.1
139	Luxembourg	13.2	7.0	81.1	7%	15.8
140	Chad	12.8	4.0	50.8	51%	1.5

Key

HPI Score
 Highest ● ● ● ● ● ● Lowest possible

- HPI Happy Planet Index score
- Life Expectancy (years)
- Wellbeing (out of 10)
- Ecological Footprint (global hectares)
- Inequality of outcomes

For more information and to explore the data, visit www.happyplanetindex.org

ถึงแม้ว่าการจัดอันดับทั้ง 2 เรื่องที่กล่าวมาข้างต้น อาจไม่ได้บอกสภาพที่แท้จริงของประเทศ แต่เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้มากยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยมีต้นทุนสำคัญคือ มนุษย์ที่มีสุขภาพที่ดี ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมต่อไป

ประเด็นคำถามที่ชวนคิดต่อไปคือ แล้วประเทศไทยจะเดินไปสู่การเป็นประเทศที่ยั่งยืนพร้อมกับการที่คนในสังคมมีความสุขได้อย่างไร

คำตอบ คือ ความ“พอเพียง” ซึ่งเป็นทุนความดีในสังคมไทยที่สามารถนำมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต และพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การปกครอง สังคม คุณภาพชีวิต

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) ได้นิยามความพอเพียงไว้ว่า

“ความพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุมีผล ใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง” เช่น การประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้เงินอย่างรู้คุณค่า การเก็บออม การแบ่งปันผู้อื่น วางแผนการใช้เวลาและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเองได้ ดำเนินชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี สามารถแก้ปัญหา และจัดการตนเองได้ ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

ที่มา:

Karen Jeffrey, H. W. (2016, July). *The Happy Planet Index 2016*. Retrieved กุมภาพันธ์ 10, 2560, from New Economics Foundation(NEF): www.neweconomics.org
 ROBECOSAM. (2560, กุมภาพันธ์ 06). *Country Sustainability Ranking Update-May 2016*. Retrieved กุมภาพันธ์ 6, 2560, from www.robecosam.com
 มูลนิธิชัยพัฒนา. (n.d.). Retrieved February 7, 2017, from http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/3579-2010-10-08-05-24-39.html

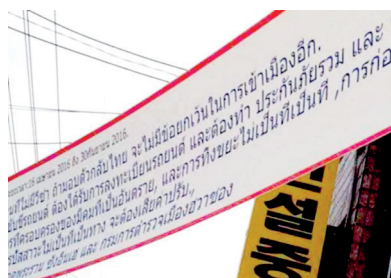

วินัย

: หัวใจของการอยู่ร่วมกันในสังคม

วินัย คือ คุณธรรมที่ต้องปฏิบัติในระดับบุคคล เช่น การตรงต่อเวลา การมีวินัยในการใช้จ่าย การไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ การไม่ผิดวันประกันพุ่ม การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ แต่ผลของการกระทำในระดับบุคคลนั้นจะส่งผลกระทบต่อสังคม เช่น ภาพลักษณ์ของประเทศ

ตัวอย่างที่กลายเป็นประเด็นในโลกออนไลน์ จากผู้ใช้ทวิตเตอร์โพสต์ภาพป้ายภาษาไทยที่ติดอยู่ในกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ พร้อมข้อความระบุว่า “คนที่ไม่มีวีซ่า ถ้ามอบตัวกลับไทย จะไม่มีข้อยกเว้นในการเข้าเมืองอีก ผู้ขับชีรถยนต์ต้อง

ได้รับการลงทะเบียนรถยนต์และทำประกันรวม ใครที่ครอบครองของมีคมที่เป็นอันตราย และการทิ้งขยะที่ไม่เป็นที่เป็นทาง การบัสสาวะไม่เป็นที่เป็นทาง ต้องเสียค่าปรับ กรมการตำรวจเมืองฮวาซอง”

ในประเทศญี่ปุ่น หลังจากการประกาศยกเลิกมาตรการยกเว้นวีซ่าเข้าประเทศญี่ปุ่นให้กับคนไทย ส่งผลให้คนไทยจำนวนมาก เดินทางไปท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงจึงเริ่มมีป้ายคำเตือนเป็นภาษาไทย เช่น กรุณาเข้าแถวเพื่อจ่ายค่าสินค้า กรุณาตกแต่งเพื่อรับประทาน กรุณาอย่านำรถเข็นไปที่ลานจอดรถ กรุณาเก็บรถเข็นหลังใช้แล้ว กรุณาอย่ากระโดดลงบ่อน้ำแร่ กรุณาอย่าใช้เสียงดัง เป็นต้น

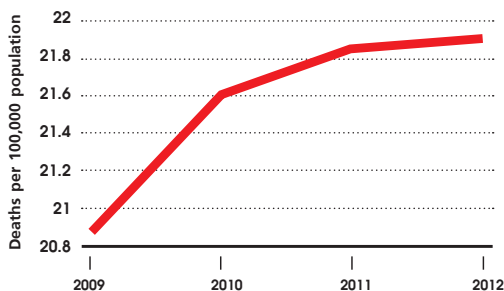
เมื่อพิจารณาป้ายคำเตือนเหล่านี้แล้ว นอกจากแสดงถึงความเอาใจใส่ของประเทศเจ้าของบ้าน ยังแสดงให้เห็นว่าต้องการสื่อสารกับคนไทยให้เข้าใจ กฎระเบียบ ของสังคมนั้นๆ มากขึ้น

การขาดวินัยนอกจากส่งผลต่อสภาพลักษณะแล้ว ยังส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รายงานสถานการณ์โลกด้านความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2558 จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก พบว่าการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการจราจรทางถนน เป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตทั่วโลก และมักเกิดในช่วงวัยที่เป็นกำลังสำคัญต่อครอบครัว เป็นปัญหาสำคัญทั้งในระดับครอบครัว และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยประเทศรายได้ต่ำและปานกลางมีอัตราการเสียชีวิตจากการจราจรทางถนนสูงเป็น 2 เท่าของประเทศรายได้สูง ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศรายได้ปานกลาง โดยมีอัตราการเสียชีวิตจากการจราจรเพิ่มขึ้นทุกปี ดังแสดงในแผนภาพ

TRENDS IN REPORTED ROAD TRAFFIC DEATHS

Source : Third global status report on road safety, WHO, 2015

องค์การอนามัยโลกได้สรุปอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนในปี 2558 พบว่าประเทศไทยมีอัตราการเสียชีวิต 36.2 ต่อประชากร 100,000 คน เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากประเทศลิเบีย ทั้งๆ ที่ประเทศไทยมีการพัฒนามาตรการทางกฎหมายด้านความปลอดภัยทางถนน ที่มุ่งหวังช่วยลดจำนวนผู้เสียชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากมีมาตรการด้านความปลอดภัย กฎจราจรก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่เป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อให้การจราจรเป็นระบบระเบียบ อันจะทำให้ประชาชนผู้ใช้ทางมีความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่รถยนต์ต่าง ๆ และผู้ใช้รถใช้ถนน แต่สถานการณ์ทุกวันนี้เราพบเห็นการฝ่าฝืนกฎจราจร

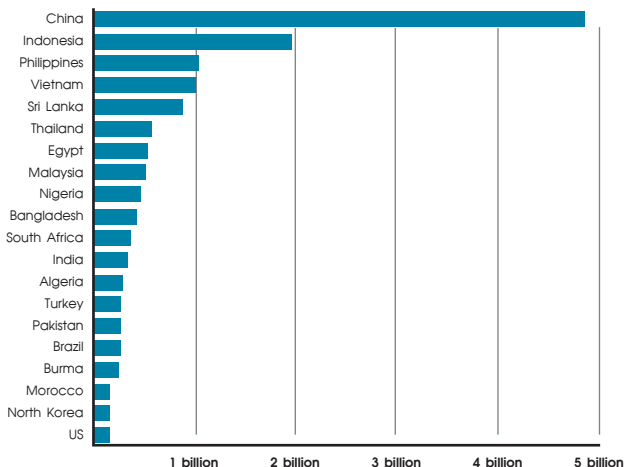
ตลอดเวลา เช่น การไม่สวมหมวกกันน็อก/ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย การขับขี
รถจักรยานยนต์สวนทาง การจอดรถในที่ห้ามจอด การไม่หยุดรถให้ผู้เดิน
ถนนข้ามถนน แม้กระทั่งการข้ามทางม้าลาย

การไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรนอกจากนำไปสู่การบาดเจ็บและความ
สูญเสียชีวิต ยังเป็นภาพสะท้อนวินัยของคนในสังคม ดังคำกล่าว "วินัยจราจร
สะท้อนวินัยชาติ" ผลจากรายงานสถานการณ์โลกด้านความปลอดภัยบนถนน
เป็นหลักฐานเบื้องต้นที่แสดงถึงการขาดวินัย ไม่เคารพและไม่ยอมปฏิบัติตาม
กฎกติกาของสังคม

ผลกระทบจากการขาดวินัยยังส่งผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม โดยผล
สำรวจจากการทิ้งขยะลงทะเล โดยการวิจัยที่ตีพิมพ์ในนิตยสาร **Science**
ช่วงต้นปี **2558** ที่ทำการสำรวจ 192 ประเทศติดชายฝั่งทะเลปี 2553
เพื่อคำนวณปริมาณขยะพลาสติกที่ไหลลงสู่มหาสมุทรในแต่ละปี พบว่า
มหาสมุทรต้องรองรับขยะพลาสติกประมาณ 8 ล้านตันต่อปี และคาดว่า
จะเพิ่มขึ้นเป็น 155 ล้านตันต่อปีภายในปี 2568 ประเทศไทยเป็นอันดับที่ **6**
ของโลก โดยปล่อยขยะพลาสติกลงสู่มหาสมุทรด้วยปริมาณ 1 ล้านตัน

Worst Plastic Offenders

Plastic debris contributed to ocean in 2010,pounds*

*Median
Source : Jambeck et al. Science, 2015

ขยะในทะเลสะท้อนพฤติกรรมกรทิ้งขยะของคน จากการศึกษาของ Ocean Conservancy ในปี 2557 โดยระดมจิตอาสาในการทำความสะอาดท้องทะเลทั่วโลก พบว่า ขยะที่พบจากการทำความสะอาดทะเล 5 อันดับแรก ได้แก่ ขยะจำพวก วัสดุที่ใช้ห่ออาหาร (เปลือกลูกอม ซองขนม เป็นต้น) ฝาขวดพลาสติก หลอด ขวดพลาสติก และก้นบุหรี่ ผลกระทบของขยะในทะเล ก่อให้เกิดอันตราย สร้างมลภาวะ ความเสียหายกับระบบนิเวศ เกิดผลกระทบมาด้านคุณภาพชีวิต และท้ายที่สุดย้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อตรงกับสังคม

“วินัย” จึงเป็นคุณธรรมสำคัญที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องร่วมส่งเสริม ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) ได้กำหนดความหมายของคำว่า วินัย ว่า **“วินัย หมายถึง การยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ทั้งวินัยต่อตนเอง ในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า วินัยต่อองค์กร สังคม ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณ และเคารพต่อกฎหมาย”**

โดยการส่งเสริมให้เกิดวินัยขึ้นในสังคมนั้น ไม่ใช่มุ่งเน้นแต่การออกกฎหมาย หรือบังคับใช้กฎหมายเท่านั้น แต่ต้องส่งเสริมประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม ถ้าประชาชนมีวินัยดี ก็จะมีปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม สังคมก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อย “วินัย” จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

ที่มา:

Conservancy, O. (2015). *Trasp Free Seas Every Piece Every Person 2015 Report*. Washington DC: Ocean Conservancy.

News, C. S. (2559, ตุลาคม 6). คนไทยหน้าชา เกาหลีขึ้นป้ายเตือนภาษาไทย ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ต้องเสียค่าปรับ. Retrieved กุมภาพันธ์ 20, 2560, from <http://s.ch7.com/196739>

Organization, W. H. (2015). *Global Status Report on Road Safety 2015*. Villars-sous-Yens, Switzerland.: L'IV Com Sàr.

นิเขา. (2558, เมษายน 10). เรื่องจริงเถียงไม่ออก เมื่อญี่ปุ่นกำลังมองคนไทย เป็นแบบที่เราอง ทวีร์จีน. Retrieved กุมภาพันธ์ 20, 2560, from <http://www.manager.co.th/mwebboard/listComment.aspx?Mbrowse=33&QNumber=38545>

นิลพันธ์, ป. (2558, สิงหาคม 16). วินัยชาติกับการปฏิรูปประเทศ. Retrieved กุมภาพันธ์ 17, 2560, from <http://lawdrafter.blogspot.com/2015/08/blog-post.html>

องค์การอนามัยโลก. (2558). รายงานสถานการณ์โลกด้านความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2558. ประเทศไทย: บริษัท สแกนดิมิเดีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด.

: เมื่อความโปร่งใสคือหัวใจของ การพัฒนาประเทศ

ทฤษฎีทางด้านจริยศาสตร์ที่นำมาปรับใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อย่างแพร่หลาย คือ หน้าที่นิยม (Deontology) และประโยชน์นิยม (Teleology) โดยกลุ่มหน้าที่นิยมเชื่อว่าการตัดสินใจต่างๆ เป็นการตัดสินใจที่มีจริยธรรม ถ้าอยู่บนหลักการที่มีคุณธรรมกำกับอยู่ และถูกกำกับควบคุม ด้วยเหตุผลอีกชั้นหนึ่งหรือพิจารณาจากเหตุ/ปัจจัยนำเข้า ในขณะที่กลุ่มประโยชน์นิยมจะตัดสินใจคุณธรรมของการกระทำ (action) จากผลลัพธ์ของการกระทำ ซึ่งก็คือผลดีที่เกิดต่อตนเอง องค์กร สังคม ประเทศชาติ และมวลมนุษยชาติ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาสังคมคุณธรรมคือ การมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม หรือเรียกอีกอย่างว่า **สุจริต**

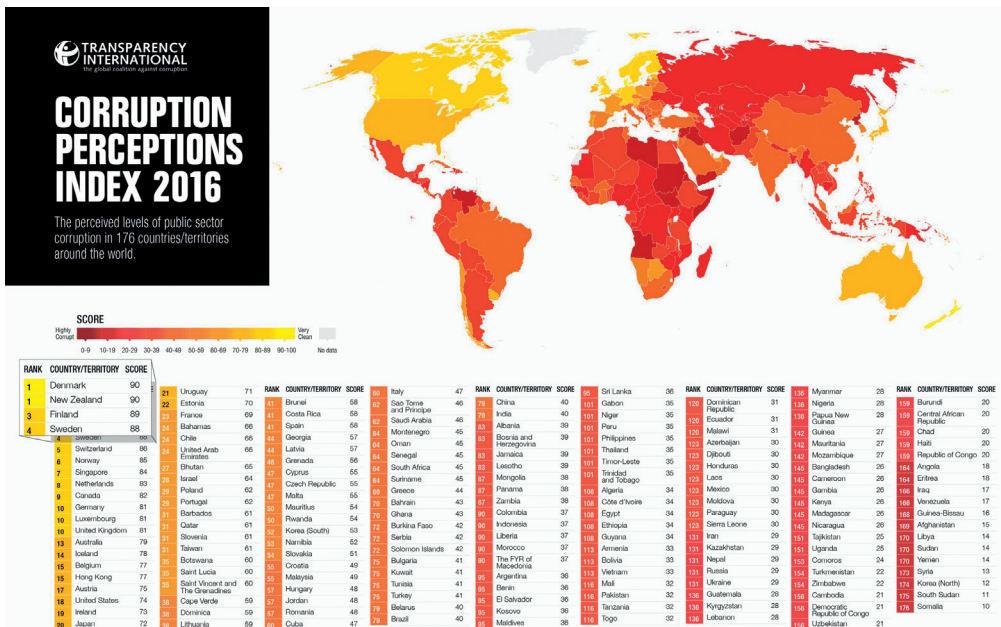
ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) ได้นิยาม สุจริต ว่า “สุจริต หมายถึง ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่น ยืนหยัดในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมทั้งปวง นอกจากตนเองจะเป็นคนซื่อตรงแล้ว ต้องกล้าปฏิเสธการกระทำที่ไม่ซื่อตรง ไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่นที่จะทำให้ส่วนรวมเกิดความเสียหาย”

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมโลกาภิวัตน์ ที่มุ่งความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยขาดความสมดุลในการพัฒนาจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สถานการณ์นี้สอดคล้องกับรายงานของ UNDP ในปี 2550 ซึ่งพบว่า การพัฒนาคนของประเทศไทยไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาจิตใจของคน แต่มุ่งเน้นวิถีชีวิตที่ตอบสนองทางด้านวัตถุเพิ่มขึ้น ส่งผลกับวิกฤติเรื้อรังในสังคมไทย ทั้งความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและทรัพยากร ความอ่อนล้าของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน

จากข้อมูลขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ที่มีแนวคิดขับเคลื่อนสังคมโลกด้วยวิสัยทัศน์ “โลก ปราศรณให้รัฐบาล ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และวิถีชีวิตประจำวัน ที่ปราศจากคอร์รัปชัน” มีใช้กลยุทธ์การจัดทำดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index: CPI) เป็นเครื่องมือในการจัดอันดับภาพลักษณ์เกี่ยวกับความโปร่งใสของประเทศต่างๆ ทั่วโลกเป็นประจำทุกปี โดยใช้วิธีการสำรวจความรู้สึก การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศนั้น โดยข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดทำ CPI เป็นข้อมูลการสำรวจจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่มีชื่อเสียง เชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับในระดับโลก ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละปี

จากผลการศึกษาระหว่างปี 2558-2559 คะแนนความโปร่งใสทั่วโลกลดลง รวมถึงประเทศไทย โดยผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชันประจำปี 2559 พบว่าประเทศไทยได้เพียง 35 คะแนน จาก 100 คะแนน อยู่อันดับ 101 จากทั้งหมด 176 ประเทศทั่วโลก ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคือ 44 คะแนน และเป็นอันดับที่ 19 จาก 28 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ดังแผนภาพ

คะแนนและอันดับที่ลดลงจากผลการศึกษาในปี 2558 แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังประสบปัญหาธรรมาภิบาลและความโปร่งใส ในระดับที่จำเป็นต้องมีการแก้ไข และผลจากการจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันนี้ช่วยกระตุ้นความสนใจต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

ในกรณีของประเทศไทย ภาคส่วนต่างๆ ก็ให้ความสนใจ และได้พยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และผลักดันเชิงนโยบายเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง ผลที่ได้จากดัชนีชี้วัดจะทำให้สถานการณ์คอร์รัปชันปรากฏเป็นข้อมูลที่เป็นรูปธรรมและสามารถสื่อสารกับสังคมได้อย่างชัดเจน

ปัญหาการคอร์รัปชันที่สะท้อนการทุจริต หรือขาดความสุจริตนี้ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้น และไม่ได้เกิดขึ้นเพราะการขาดความรู้ แต่มีเหตุปัจจัยมาจากความเสื่อมถอยทางคุณธรรม จริยธรรมในสังคม (ethical deterioration) การขาดความเชื่อมั่นในคุณธรรมความดี ซึ่งส่งผลกับภาพลักษณ์และการพัฒนาประเทศ ดังนั้นทุกภาคส่วนควรเห็นความสำคัญและร่วมส่งเสริมความสุจริตให้เป็นคุณลักษณะของคนไทย ต่อไป

ที่มา:

Transparency International. (2016). *Corruption Perception Index 2015*. Transparency International.

Transparency International. (2017). *Corruption Perceptions Index 2016*. Transparency International.

จากรูรณ สุขุมาลพงษ์. (2556). *แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย (The Trend of Corruption in Thailand)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขาคิจการสภาผู้แทนราษฎร.

ฉันทหทัย อาจอำ, สุภรต์ จรัสสิทธิ์. (2558). *โครงการวิจัยและพัฒนา "การจัดทำดัชนีภาพลักษณ์คุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลขององค์กรภาครัฐในประเทศไทย"*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน).

ประภาพร จันทร์ศรี, ปิยะพงษ์ สุขเมตติกุล, พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2016). การบริหารโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา: กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี. *วารสารวิชาการคุณธรรมความดี*, 1 กันยายน 2559 (ปีที่ 5), 2-23

จิตอาสา : ภาษาศาสตร์ของการทำดี

“จิตอาสา”เป็นประเด็นคุณธรรมสากลที่ในแต่ละประเทศสามารถส่งเสริมพัฒนาได้ โดยปราศจากข้อจำกัดทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ลักษณะของสังคมที่มีจิตอาสาจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเสริมสร้างด้านการพัฒนาจิตใจที่ดีของสมาชิกในสังคมผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันต่างๆ ทั้งสถาบันครอบครัว ชุมชน หรือกลุ่มทางสังคม (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560)

สอดคล้องกับ UN Volunteers (2009) ที่ได้วิเคราะห์แนวคิดจิตอาสาของประเทศต่างๆ เช่น อังกฤษ จิตอาสา เรียกว่า Volunteerism หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินงานเพื่อสังคมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐ ฝรั่งเศส เรียกว่า Volontair หมายถึง คนที่ทำงาน ซึ่งนอกเหนือหน้าที่ของตนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

สำหรับในประเทศแถบเอเชียจะมีรายละเอียดที่ซับซ้อนมากขึ้นตามบริบทของสังคม เช่น ญี่ปุ่น จิตอาสาใช้คำว่า Koh หรือ Yorai และ Ren หมายถึง ระบบการช่วยเหลือโดยมีกิจกรรมที่ช่วยเหลือสังคม หรือกฎานใช้คำว่า Swyam Sevak หมายถึง คนที่ทำงานโดยไม่มีติดตัวตนเพื่อยกระดับสังคม ในกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น กัมพูชา จิตอาสาใช้คำว่า Nak smak chet หมายถึง การกระทำของกลุ่มคนที่ทำงานในรูปแบบการกุศลโดยไม่ได้หวังผลกำไร หรือในอินโดนีเซีย ใช้คำว่า Gotongroyong หมายถึง ความร่วมมือในการทำงาน สำหรับในประเทศไทยคำที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาคือ คำว่า อาสาสมัคร หมายถึงการทำบางสิ่งโดยไม่มีค่าตอบแทน

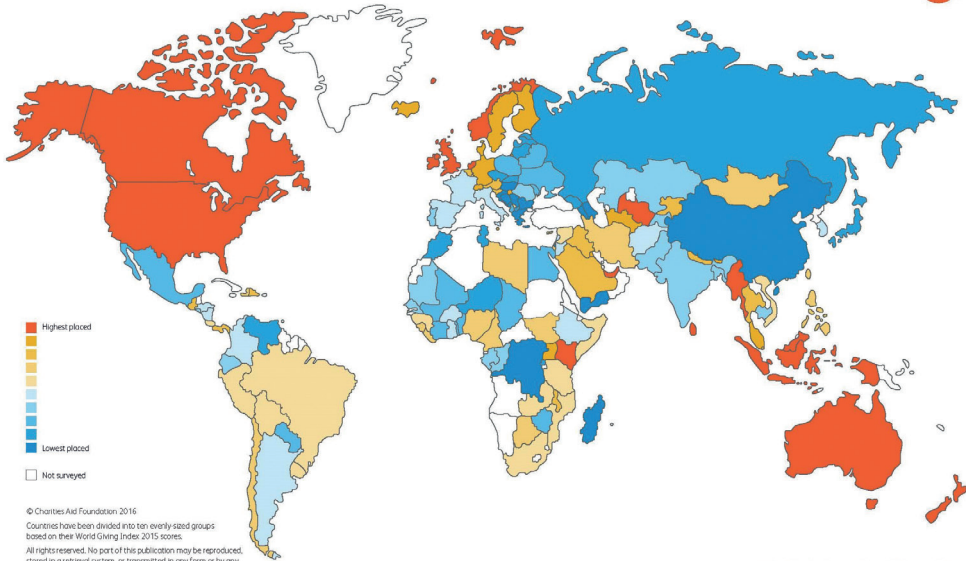
ดัชนีชี้วัดสากลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นจิตอาสา เช่น ดัชนีชี้วัดการให้ของโลก (World Giving Index) จัดทำโดย Charities Aid Foundation (CAF) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อื่นของประเทศต่างๆ ทั้งใน

รูปแบบการบริจาคเงิน การสละเวลาในการทำกิจกรรมอาสา โดยเน้น 3 ด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือคนแปลกหน้าที่ต้องการความช่วยเหลือ การบริจาคเงิน เพื่อการกุศล และทำกิจกรรมจิตอาสาผ่านองค์กรด้านจิตอาสา

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า ตลอด 3 ปีที่ผ่านมา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นอันดับหนึ่งของ CAF Word Giving Index ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการทำนุบำรุงพุทธศาสนาของเมียนมาร์ที่สืบทอดกันมายาวนาน นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบว่า รูปแบบการให้ที่เป็นสากลทั่วโลก คือ การช่วยเหลือคนแปลกหน้าที่ต้องการความช่วยเหลือ และมีสัดส่วนมากขึ้นในทุกประเทศ ผลของ CAF Word Giving Index 2016 ดังแสดงในแผนภาพ

CAF World Giving Index 2016

CAF Charities Aid Foundation

Table 6 Top 10 countries by the number of people donating money

Donating money by country and ranking		People (m)
India	1	203
United States of America	2	165
Indonesia	3	139
China	4	66
Brazil	5	48
Germany	6	41
Pakistan	7	38
United Kingdom	8	37
Myanmar	9	36
Thailand	10	35

Calculated using UN adult population numbers.

Only includes countries surveyed in 2014.

Data relate to participation in donating money during one month prior to interview.

ผลการสำรวจในปี 2559 พบว่า ประเทศไทยเป็นลำดับที่ 37 (44 คะแนน) จาก 147 ประเทศ ตกลงจากเดิมในปี 2558 โดยที่ในปี 2558 ประเทศไทย ติด 1 ใน 20 ประเทศ คืออันดับที่ 19 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการช่วยเหลือคนแปลกหน้า อยู่ในลำดับที่ 98 (44 คะแนน ซึ่งเท่ากับผลสำรวจในปี 2558) ด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมจิตอาสาอยู่ในลำดับที่ 84 (17 คะแนน มากกว่าผลสำรวจในปี 2558 ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 14 คะแนน) ด้านการบริจาคเงินอยู่ในลำดับที่ 12

(63 คะแนน ลดลงจากผลสำรวจในปี 2558 ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 87 คะแนน)

อย่างไรก็ตาม ในปี 2559 ประเทศไทยติดประเทศ 10 อันดับแรกที่มีประชาชนบริจาคเงินมากที่สุด โดยมีประชาชนที่บริจาคเงินเพื่อการกุศลกว่า 35 ล้านคน เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากรของประเทศซึ่งมีประมาณ 70 ล้านคนแล้ว แสดงให้เห็นว่า คนไทยกว่าร้อยละ 50 ที่ร่วมบริจาคเงินเพื่อการกุศล

จิตอาสาในประเทศไทยนั้นอาจไม่ได้หมายถึงเรื่องของการให้เพียงอย่างเดียว แต่อาจเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเห็นแก่ส่วนรวม เช่น การร่วมกิจกรรมจิตอาสาต่างๆ การรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

การช่วยกันดูแลทรัพย์สินสาธารณะ การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม การร่วมพัฒนาชุมชนท้องถิ่นบ้านเกิด หรือแม้กระทั่งการสร้างสังคมให้น่าอยู่

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) นิยามความหมายของจิตอาสา ว่า “จิตอาสา หมายถึง การเป็นผู้ที่ใส่ใจต่อสังคมสาธารณะและอาสาลงมือทำ อย่างใดอย่างหนึ่ง อันมิใช่หน้าที่ของตน ด้วยความรัก ความสามัคคี เพื่อ ประโยชน์ของผู้อื่น ของสังคม ของประเทศชาติ โดยมีได้หวังผลตอบแทน ทำความดีเพื่อความดี เอื้ออาทรต่อคนร่วมสังคม ทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย”

การทำงานด้านจิตอาสาในปัจจุบันนี้ จึงเป็นการช่วยเหลือสังคมในทุกระดับ ทั้งคนรอบข้าง คนในชุมชน สังคม ระดับประเทศ หรือในระดับโลก นอกจากนั้น จิตอาสายังเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมธรรมาภิบาลในสังคมได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และการตอบสนองต่อสังคมรอบตัว รวมทั้งเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ดังนั้นจิตอาสาจึงมีอิทธิพลในการสร้างค่านิยมให้กับคนในสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

ที่มา:

Foundation, C. A. (2015). *World Giving Index 2015*. United Kingdom: Charities Aid Foundation.

Foundation, C. A. (2016). *World Giving Index 2016*. United Kingdom: Charities Aid Foundation.

Mukwashi, A. K. (2015). *STATE OF THE WORLD'S VOLUNTEERISM REPORT 2015 Transforming governance*. Denmark: United Nations Volunteers (UNV) programme.

Volunteers, U. (2009, April 29). *Conceptual analysis of "volunteer" around the world*. Retrieved February 8, 2017, from เครือข่ายจิตอาสา:

<http://www.volunteerspirit.org/?p=23917>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ส. (2560). (ร่าง)โครงการศึกษาคุณธรรมในอาเซียน "จิตอาสาในภาคพื้นสมุทรและหมู่เกาะ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และบรูไน". กรุงเทพมหานคร: ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน).

เอกสารชุด “มองโลก มองเรา” : รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทยปี 2560”

สิ่งพิมพ์ลำดับที่	3/2560
พิมพ์ครั้งที่ 1	มิถุนายน 2560
จำนวน	500 เล่ม
ผู้จัดทำและจัดพิมพ์เผยแพร่	ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) 69/16-17 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร 0 2644 9900 โทรสาร 0 2644 4901-3 www.moralcenter.or.th Facebook : moral center, moral spaces
ที่ปรึกษา	<ul style="list-style-type: none">นายสิน สื่อสวน ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรมนายสุทธิพงษ์ ชาญญานนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม
คณะทำงานจัดทำเอกสาร	<ul style="list-style-type: none">นางสาวธัญลักษณ์ ศรีสง่า หัวหน้ากลุ่มงานนวัตกรรมองค์ความรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรมนายยงจิรายุ อูปเสน นักวิชาการนายดิณฑพัทธ์ พูลพิพัฒน์ นักวิชาการนางสาวกิติญา สุขประเสริฐ นักวิชาการนางสาวภูริชญา ภูวญาณ เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ
ศิลปกรรม/ดำเนินการผลิต	บริษัท คอนเท้น ดีไซน์ จำกัด 14/999 หมู่ที่ 13 ตำบลอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110 โทร. 08 5150 6989, 08 1348 4914

เอกสารชุด “มองโลก มองเรา : รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทยปี 2560” ประกอบด้วย 3 เล่ม ได้แก่

มองโลก มองเรา (1) ทบทวนการจัดอันดับ 4 คุณธรรมของไทยในระดับโลก โดยมองจากแนวทางการพัฒนามุมมองสากล มาสู่ระดับประเทศ เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา “ทุนความดี” ในมิติพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

มองโลก มองเรา (2) สถานการณ์สังคมที่ส่งผลต่อสภาวการณ์ด้านคุณธรรมในสังคมไทย สันเคราะห์รายงานสถานการณ์ และผลการสำรวจในประเทศไทยในมิติคุณธรรม เพื่อให้สังคมร่วมกันรับรู้ และตระหนักถึงสถานการณ์ด้านคุณธรรมที่เกิดขึ้น ในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

มองโลก มองเรา (3) รายงานสถานการณ์ความตั้งใจทำความดีของคนไทย เพื่อสำรวจ “ทุนความดี” ที่เกิดขึ้นในระดับบุคคล ซึ่งข้อมูลนี้สามารถยกระดับและนำไปใช้สร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ ผ่านการกำหนดนโยบาย หรือออกแบบกระบวนการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม

ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดเอกสารทั้งหมดได้จาก www.moralcenter.or.th